

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Irodalmi fattyuhajtások.

Az esetet, a mely e cikk kiinduló pontjául szolgál, bőven pertraktálta már a napisajtó. Egy ismert nevű író megfélekedezett magáról és elcsatangolt olyan területre, amelyen a jó ízlés még tévedésből sem fordul meg. Es megesett vele az a ritkaság, hogy csatangolás közben rábukkant a — királyi ügyész. A törvény embere a félhomályban bolyongó író vállára tette a kezét és az írónak, bármennyire szégyenkezett is, meg kellett mondania a nevét. Es ő megmondta. Mindenki elszörnyűködött rajta. Hogyan? Egy tehetséges fiatal író, aki már a nemzet első szinpadán is szóhoz került, ilyen portékát is árul? Ez szomorú. Ugyanegy tollból hogyan kerülhet ki irodalom és pornográfia?

Eltételezve a konkrét esettől, rá kell mutatnunk arra a szomorú tényre, hogy az olvasó közönség ízlése mindjobban elfajul. Ha bünyös mohósággal nem vetné rá magát a pornografikus szennyíratokra, alig akadna író, aki bemocskolná vele a tollát. Piszkos kétértelműségek, sőt ennél sokkal gyalázatosabb egyértelműségek uralják a tónust sok helyt az ugynevezett szalonokban is. Fiatal leányok jót kacagnak a legsikamlósabb megjegyzéseken. Nincs olyan burkolt célzás, amit meg nem értenének. Es ha a malaczságok légkörét már egyszer magába szívta valaki, alig tud megenni nélküle. Egyenesen megköveteli, hogy őt olyan társaságba vezessék, ahol flörtölni lehet. Más társaságot, ahol még tisztességes a tónus, unalmasnak talál. Ahol nincs malackodás, ásitani kezd és haza kívánczik.

Felháborodunk azon, hogy egy neves író a csatornánál is mélyebbre alacsonyította tollát. De mit szólunk arról a közönségről, amely üdvözlő táviratokat küld a pornográfia írójának s amely közönség kapva-kap ezeken a trágárságokon, amely fényes jövedelmet biztosít a szennyírat szer-

zőjének, ellenben inségbérrel jutalmazza a tisztességes irodalmi munkát? Kevés író fog ellenállani a csábításnak, mikor arról van szó, hogy sem értékes alkotásait, sem őt magát észre nem veszik, vagy a közönség mohósága folytán százasokkal fizetheti a kiadó — a pornografikus termékeket. Szomori Dezsőről mindenki tudja, micsoda irodalmi „termékek” miatt tartóztatták le; de vajjon e termékek olvasói közül hányan tudnák megmondani, mi volt a címe annak a szindarabnak, melyet ugyancsak Szomori írt, s a melyet az ország első szinpadán mutattak be? Ez a különbség a közt, hogy miként értékeli a mi közönségünk a komoly munkát és a szennyirodalmat. Azt kap, a mit maga keres.

Ime, ez az a publikum, amely pornografiára ösztönzi az írókat. Es ha az író egy gyöngye pillanatában enged a közönség óhajának, galléron ragadják és becsukják érte, amint meg is érdemelte, de csak őt bántják, holott olvasói voltak, felbujtói, akiknek bünyösége nem kisebb.

De minden akcióra megjön a reakció. Reméljük, hogy a közönség előbbutóbb meg fog undorodni ettől a gyalázatos irányzattól és vissza fog térni a tisztességes, komoly litteratura szeretetéhez. A társaságban és a sajtóban vissza fog térni az a hang, amely méltó ahhoz, hogy a kulturát és a morált szolgálja. Es vissza fog térni az a mesterkéletlen egyszerűség, amely méltó arra, hogy megírassék és hogy elolvastassék.

Ha ez az idő ismét beköszönt, bizonyára nem akad író, aki vakmerő nemtörődomséggel szembehelyezkednék az uralkodó ízléssel.

Ne feledjük, hogy az írónak közönsége ízléséhez kell alkalmazkodnia. A közönség olyan irodalmat kap, a melyet megérdemel!

Keresztények csak keresztényeknél vásároljatok.

Katholikus Népszövetségi ülések.
Obecsén november 22-én Császár Géza nyug. ezredes elnöklelte mellett népes csoportvezetői értekezletet tartott a Katholikus Népszövetség, melyen állást foglaltak a katolikus autonómia ügyében, elhatározták az analfabéták oktatását. December 6-án nyilvános nagygyűlést fognak tartani az obecsei ifjúsági egyesület helyiségében, ahol Császár Géza nyugalmazott ezredes, helyettes igazgató fog felolvasást tartani a sajtóról.

Bácsalmáson november 22-én népes gyűlést tartott a Katholikus Népszövetség helyi szervezete. Dr. Polyákovics Lajos plébános, helyi igazgató lelkes beszéde után Koch Márton, majd Evetovics Mihály beszéltek nagy tetszéssel.

Miért nincs katolikus kolportázs?

Köszönet Szabadka főkapitányának.

Kérünk minden katolikus lapot, sziveskedjenek ezen cikkünk tartalmáról megemlékezni. Minket ne említsenek, ha talán ez bántaná, akadályozná őket. Az ügyről emlékezzenek meg. Annyira felháborító, de annyira tanulságos is a dolog, hogy megérdemli a megismétlést.

Az ügy különben nem új, de annál sajnálatosabb, hogy megismétlődhetett. Van Budapesten két vállalat. Szent Erzsébet és Szent László címet választottak. Ellenőrzés nélkül katolikus vállalatoknak hirdették magukat. Szent szobrokat és képeket árúsítanak részletfizetésre. A szobrok talapzatában automata muzsika van elrejtve. Talán a Hejre-tyu-tyut is játsza.

Már most hogyan iparkodnak ezek az áruk tudni zsidó gyerekek révén. Megfognak egy meggondolatlan plébánost, akivel aláírtnak bucsut engedő nyilatkozatot. Tudniillik a megrendelők részéről bucsuban. Aláírtnak nyilatkozatot, melyben a plébános kijelenti, hogy a megrendelőért minden hónap elsején és tizenötödikén misét mondanak.

Es a zsidó gyerekek terjesztik ezeket az árukat, melyeknek az eladási árából egy nyomoruságos összeget talán csakugyan juttatnak templomépítési, vagy más jámbor alapra.

Szabadkán is csupa zsidók manipulálnak ezzel az üzlettel. Szerencse, hogy olyan főkapitányunk van, amilyen van: derék, becsületes, igazán keresztényiesen gondolkodó.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjszai izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára Övegentől 4.— koronáig.

Szalay Mátyásnak, főkapitányunknak feltűnt, hogy zsidó kolporteurök profanizálják szombathelyi egyházmegyei esperesek révén szent vallásunkat és a kolportázs betiltotta, illetve a megrendelések gyűjtését nem engedte meg, mert a gyűjtők pénzölőleget is fel akartak venni.

Csodálatosnak tartjuk, hogy akadnak papok, akik előzetes információ nélkül odaadják nevüket az ilyen dolgokra. Meg is nevezünk egyet. Szilágyi József sámfalvai (Vasmegeye) esperes plébános.

A tény, mely eléggé megbotránkoztat, megállapítottuk. Amde ennél nem maradhatunk meg. Következtetést is vonunk le.

Mindig a katolikus kolportázs hiányáról beszélünk, irunk, anélkül, hogy e hiányt pótolni akarnánk. És amíg mi panaszkodunk, addig mások, tudniillik a zsidók, meggondolatlan papok révén, e hiányt busásan kiaknázzák, bebizonyítva azt, hogy minő könnyen lehetne katolikus kolportázst csinálni, ha akarnának komolyan csinálni.

Persze az eszközöket másképpen változtatni meg, mint az iménti esetekben; de még így is felhasználhatnánk a jótékonyt a jótékonyt, szent értelmében.

Efőlt most már ne csak elmélkedjenek az illetékesek, hanem az elmélkedés teréről térjenek át már a cselekvés terére is. Minden elmulasztott pillanat ugyanannyi bűn.

Azokra a szentmisével kufárkodó zsidógyerekekre meg figyelmeztessék a hívőket sürgősen haladéktalanul.

Kosárfonó-szövetkezet Ujvidéken.

A tél nyomora készített arra több ujvidéki lelkes embert, hogy a szegények részére kosárfonó szövetkezetet létesítsen; ennek révén keresetet biztosítson a szegényeknek. A kezdeményezés különben a földművelésügyi minisztérium érdeme, aki egy körlevelében ily kosárfonó szövetkezetek alapítására buzdított.

A miniszter különben a szövetkezetnek 1000 koronát s a fűzfavesszők vágásához szükséges szerszámokat is adományozott. Maga a város is segíti a szövetkezetet, a mennyiben Kamenicza alatt az egyik szigeten 10-15 holdnyi fűzest bocsátott rendelkezésére.

A szövetkezet kosarakat, kocsikasokat, padokat, székeket fog előállítani.

A szövetkezetnek mindenki tagja lehet. A tagul belépni óhajtok jelentkezhetnek Resch Miklósnál a szövetkezet elnökénél, részletes felvilágosításokat pedig Grbics Gavra ujvidéki szerb tanító ad.

Minden tag 10 fillér beiratási díjat és öt év alatt 25 korona tagsági díjat fizet és pedig úgy, hogy havonként 42 fillér fizetendő le a tagsági díjból. Ot év múlva a tag aki a szövetkezetből kilépne a 25 koronáját visszakapja. A tagok csak a szövetkezettől kapott anyagért fizetnek. Otthon dolgozhatnak, s készítményeiket tetszésük szerint értékesíthetik. Ha maga értékesíteni nem akarná, az értékesítésre a szövetkezet vállalkozik. Közös műhelyt is tart fön a szövetkezet.

A szövetkezetnek eddig még csak 40 tagja van. Ep ezért a dolgozni akaró szegényeket még mindig szívesen fogadja föl tagokul.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Szabadkán Villamos Vasut és Világítási Részvénytársaság.

Központi telep: SZEGEDI SZŐLŐK. Telefon 108.

Városi üzlet: RUDICS-UTCA 11. Telefon 422.

A nagyváradai bakák Mostárban

— Előkészületek a háborura. —

A Nagyváradon megjelenő Tiszántulból vesszük át a következő sorokat:

Háborus hírekkel van telve a levegő. A puskaporos hírek izgatják a közönséget. Nem is csuda, mert most nem arról van szó, hogy valahol, távol idegenben tör ki a hadakozás, hanem az előtt állunk, hogy a mi ügyünk szólalnak meg s a mi fiaink indulnak a háboruba.

A szerb és montenegrói mozgolódásokat menarchiánk sem nézheti tétlen, annál inkább, mert ez a két kis ország a fegyverkezés mellett különösen azt tervezi, hogy Boszniában és Hercegovinában lázítsa fel a népet s bandákat szervez, hogy ezek betörjenek a most már anektált tartományokba.

Hogy hadvezetőségünk készül valamire, azt már az is elárulta, hogy a katonaság az idej ujonckiképzésnél egészen szokatlan eljárást es módozatot követ. Látjuk ezt Nagyváradon is. Más években ilyen havas, téli időben, legfeljebb a sánceban, vagy a vár udvarán gyakorlatoztak s inkább az elméleti oktatásra, az iskolázatásra fordították a figyelmet az ujoncok kiképzésénél. Most azonban éles tölényekkel, Kardóra és más külső területekre viszik őket. Egyáltalában forszírozott tempóban történik a kiképzés.

De ettől eltekintve, most már bizonyos, hogy Boszniában és Hercegovinában erősen szaporítják a csapatokat.

Allandó béke időben a hegyi tüzerek, szekerek, valamint két lovasszázadon kívül, Boszniában 82 gyalogzászlóaljból áll a katonai létszám; és pedig 4 boszniai, 16 magyarországi (egy norvát) és 12 osztrák zászlóaljból.

Mint hírlik, most újabb 32 gyalogzászlóaljat mozgosítanak. Ezek között lesz a nagyváradai 37. József ezred egy zászlóalja. A nagyváradai József bakák december 2 án, kedden indulnak s Mostárba vonulnak, teljes hadi felszereléssel.

Ez e háborus mozgolódás a legérzékenyebben sújja a jelenleg kiképzés alatt álló póttartalékosokat, akiket a nyolcheti kiképzés után nem bocsátanak haza, hanem továbbra is bentartanak, a Boszniába vezényelt zászlóalj pótlására.

A tisztikarban beszüntettek minden szabadságolást, s a szabadságon levő tiszteket távirati uton visszahívták.

Az ország különböző pontjain állomásozó gyalogezredeknel szintén így intézkedett a hadügyminiszter.

Valószínű, hogy azért, legalább a télen, nem kerül háborura a dolog s inkább tüntetés lesz a vége, hogy a sertés és kecskepásztorok hazájában állsák, miszerint minden eshetőségre készen állunk. Erre pedig alighanem elmegy a kedvük hirhedté vált puskaporuk pufogtatásától.

Karácsonyi vásár!

Ideiglenes nagy árleszállítás karácsonyra!

Kiváló jeles könyvek teljes új példányokban

— 50 - 90% engedménnyel. —

Alkalmi vétel

közérdekű művek, mesekönyvek, ifjúsági iratok és képeskönyvekből.

Diszes levélpapírok dobozokban, emlékkönyvek, képes levelezőlap-albumok, tintatartók, írómappák, iskolai táskák és irodai felszerelések nagy választékban és legjutányosabb árak mellett kaphatók

HEUMANN MÓR

könyvkereskedésében

Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

A n. é. közönség kényelmére Rudics utca 11. sz. alatt városi üzletet létesítettünk, ahol minden a világítást és erőátvitelt érintő ügyek elintéztetnek.

Készítünk: Világítási berendezéseket pontos és szakzerű kivitelben, olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett.

Erőátviteli berendezéseket forgó áramu motorokkal, melyeknek táplálása nem költségesebb bármely más üzennél.

Raktáron tartunk: Modern osillárokat, főzőedényeket, (teafőző, kávéfőző, vízmelegítő, tejmelegítő, főzőlapok, vasalók, hajszívóvaselegítő, szivargyújtó stb.) motorokat és mindennemű elektrotechnikai cikkeket.

Ugy a motorok mint a főzőedények a városi üzletben megtekinthetők.

HIREK.

Munkaközvetítés.

Két női cipészsegéd, kik a francia sarok és a varrott munkákhoz értenek, állandó alkalmazást nyerhet Walient József női cipésznel Zomborban

Női szabószághoz angol munkára, tanone felvétetik Szabadkán, Barth Henriknél I. kör, 68. sz.

Szabó kismunkások kerestetnek zombori előkelő cégekhez.

Borbélysegéd kerestetik Zomborba állandó alkalmazásra. Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Kályhastanoncok kerestetnek négy évi tanulói időre, teljes ellátással Zomborba, Ugrý István kályháshoz.

Fiutanonközvetítés. Kerestetnek az ujvidéki mesterek részéről négy évi ellátásra a következő iparágakra tanoncok: kefekötő, kőfaragó, mozaik, asztalos, oltárépítő asztalos, aranyozó, kézményseprő, könyvkötő, sütő, mézesbabos, kalapos, kőtélfontó és üvegkereskedő. Díj nélkül közvetít

Az ujvidéki ker. szoc. egyesület.

Az Ur házára. Építés alatt levő helybeli sz. Ferenczrendi templomra újabb a következő adományok folytak be: Szolárev Katalin oltárra 2000 korona, özv. Vojnits Antalné 200 kor., Sztipics István 50 korona, Sárcevic Márta, Szerezla Jánosné, Dózsai Ferencz, Vojnics Tun. Jánja, Szkenderovics Mária, Kopiovcics Lukács 20-20 korona, Matkovics Gergely, Vojnics Pures. Jozsa, Kuluncsich Lojzika, Vojnics Pércs. Antal, Pertics Ferencz, Vojnics Pures. Anna, Mikovics Dániel, özv. Katona Antalné 10-10 korona. Bud nesevics Mária, Vidákovics Mukics Kriszta Romics Szilveszter, Tumbász Lok. Julia 6 6 kor. Pércsics Bertalan, Polyákovics Lojzija 5-5 kor., mely kegyes adományokat hálás köszönettel nyugtáz a zárda főnökség.

A zombori róm. kath. iskolaszék tegnap tartott gyűlésén a többi között Lévy távozásával megüresedett tanítói állás betöltésével foglalkozott s ez ügyben határozatilag kimondotta, hogy a fiúiskolára férfi tanítót fog alkalmazni s az új állásra (1500 kor, törzsfizetés, 360 korona lakbér s 20 korona kertilletmény s a megfelelő korpótlék) december 20-ig pályázatot ír ki.

Kinevezés. A m kir. igazságügy-miniszter dr. Fábian László szabadkai kir. törvényszéki joggyakornokot a kaposvári királyi törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

A szabadkai dalegyesület a Gaál-síremlékért. Említettük, hogy a szabadkai dalegyesület december hó 5 én a Gaál-síremlék javára hangversenyt rendez. E hangverseny műsora a következő: 1. Gaál: „Nász-dal.“ Éneklé a Szabadkai Dalegyesület. 2. Gaál: „Orosz dalok.“ Klazsik Lehel. dr. Völgyi János, Kovács Kornél, Schádi József és Plohner Félix urak közreműködése mellett. 3. Lányi: „Fehér az én rózsám háza.“ Éneklé a Szabadkai Dalegyesület. 4. Gaál: „Akácfa virágok“ Melodráma. Onagysága dr. Decsy Dezsőné Szabados Ilonka urnő és Lányi Ernő közreműködésével. 5. Gaál: „Balatoni nóták.“ Éneklé a Szabadkai Dalegyesület.

Elhunyt jegyző. Grosser Lajos, béregi jegyző a halotti szentségek ájtatos felvétele után hosszas és kínos szenvedés közben f. hó 23 án este jobblétre szenderült. Hült tetemei 25 én — Béregen — a gyászháznál beszenteltettek; onnét Hercegszántóra szállították, hol a feltámaszás reményében a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartást Bedcsula Bálint béregi, Czár András hercegszántói plébános és Pukovics F. káplán végezték.

A bezdáni róm. kath. Legényegylet f. hó 22 én sikerült műkedvelői előadást tartott. Szinre került Lukácsi Sándor

3 felvonásos színműve: „Kósza Jutka.“ A rendezői tisztet Horváth János helybeli iparos igazi rátermettséggel és jóízűséggel töltötte be. A női szereplők közül különösen kitűntek: Pöcz Erzsike k. a., ki a címszerepet kedvességgel játszotta; Braun Mariska k. a., ki „Erzsi“ szerepében szemrevaló, okos menyecskét adott. Jól adták még szerepüket: Jäger Teruska, Győri Etuska, Popánka Katicza, Pinkert Mariska kisasszonyok. A férfi szereplők közül különös dícséret illeti Kamocsay István urat, ki Hudlacsék Jenő szerepében művészi játékával a közönség osztatlan elismerését érdemelte ki. Igen sikerült alakítást nyújtott Haba Lajos ur is komikus szerepében. Horváth János ur mély érzéssel adta Arva Gyurit, Pfaff Mihály ur pedig a bánatos Kincses Pistát. Kleics Mátyás ur a szerelmes Marci szerepében jeleskedett. Nehéz szerepüket szintén dícséretesen játszották Tausz Antal és Pfaff Lajos urak, Vörös Gyula, Kiss Lajos, Verli József, Koletár József és Lukics Sándor urak is jól megállották helyüket. Szóval az előadás fényesen sikerült. A bezdáni legényegylet lelkes tagjainak minél több hasonló sikert kívánunk.

— **A zombori kath. legényegylet** ügyvezető alelnökévé az érseki hatóság Mészáros Béla, zombori káplánt nevezte ki.

— **A községi jegyzők nyugdíjügye.** Hontvármegye törvényhatósági bizottsága kimondta, hogy a községi, kör- és segédjegyzők nyugdíjügyének törvény útján leendő rendezése iránt a belügyminiszterhez és az országgyűlés képviselőházához feliratot intéz, egyszersmind a tártörvényhatóságokhoz átír, hogy hasonló határozatot hozzanak. A törvényhatóság átíratára megérkezett városunknak is és a törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlésén veszi tárgyalás alá.

— **Nem rossz.** Egy vidéki városban történt. A város egyik tisztvelője önkéntes tüzoltó s nemrégiben tűz ütött ki. A tisztvelő hallja a jelt, leteszi a tollat s hivatás és kötelességszerűen megy a tűz színhelyére. A hivatalban ezalatt keresi a főnöke.

???

— Elment tüzet oltani — mondják.

— Tüzet oltani? Mikor hivatalos órák vannak?

A főnök haragosan távozik.

Egy óra múlva megérkezik a tüzoltó-tisztvelő, aki a lépcsőn találkozik főnökével.

— Hát maga hol jár?

— Tűz volt. Oltottam.

— Ez nem járja. Magának este ötig hivatalos órája van. Tessék „éjszaka“ oltani a tüzet.

— **Pályázat.** Az újvidéki kir. törvényszék elnöke a zsabylai kir. járásbírósnál üresedésben levő jegyzői állásra két heti lejáratral pályázatot hirdet.

— **A kifurt boros hordók.** Furfangos módon akart ingyen borhoz jutni néhány gazember. A pályaudvaron egyik tehercocsi teli boros hordókkal volt megrakva. A kocsi ajtóit le voltak olmozva. Az ólmot nem akarták letörni. Gondoltak tehát merészet. Kifurták a kocsi alját s ezen át a hordókat is. A bor persze folyt a két lyukon át s a tolvajok teli csöbrökből ihatták az ingyen buckáit. A rendőrség megindította a nyomozást és valószínű, hogy a tolvajok megérdemelten drágán fizetik majd meg a bor árát.

— **Talált pénztárca.** A huspiaeon egy sárگا bőrtárcát találtak aprópénzzel. Igazolt tulajdonosa átveheti Pertich Ernő rendőrkapitánynál.

Mindenkinek tudnia kell,
hogy

Krécsi A. Nándor könyv- és papírkereskedésében

Kunetz áruház mellett

a nagy karácsonyi könyvvásár
megkezdődött.

Képeskönyvek, meséskönyvek, ifjúsági elbeszélések, ajándéktárgyak

mélyen leszállított árban kaphatók.

SZINHÁZ.

* A szabadkai filharmoniai társaság harmadik hangversenye.

Ha a kritikuskak csak az volna a feladata, hogy hibákat fődözzön föl és azokra a nagy nyilvánosság előtt rámutasson, akkor ezen hangversenyről szólva, valóban zavarba jönnék. Derék filharmonikusainktól ugyanis olyan finoman átgondolt, s a legaprólékosabb részletig kiciszolt zenét hallottunk tegnap este, a mely igazán díszül szolgálhat nagynevű karnagyoknak, Lányi Ernőnek. Az ő zenei érzéke, az ő zenei szelleme ugylátszik mintegy átszállott a zenekar minden egyes tagjára, hogy aztán mint egy test egy lélek olyan enesmblet produkáljon, a mely ezt a hangversenyt valószínűs zenei eseménynyé avatta a mi, különben még nagyon zeneszegény vidékünkön. A precíz előadáson kívül külön ki kell emelnünk úgy a vonósok, mint a különben igen kényes fa és rézfúvók hajszálszta intonációját. Mindjárt az első számban, Beethoven első szinfóniájában alkalmunk volt élvezni azt a könnyedséget, a melylyel a második részt (Andante cantabile) művészi bravúrral érvényre juttatták. A harmadik résznek, a Menuettonak hangjai játszi, lenge pajzánsággal csendültek meg. Az egész szinfóniában hallottunk dörgő fortissimokat és leheletszerű, ideális pianissimoakat, de nem subjectív ötletszerűséggel, hanem egészen stilszerűen alkalmazva. A második pontban a teljes zenekarnak diszkrét kísérete mellett Pórh Arpád zongoraművész a budapesti Fodor féle zeneiskola tanára mutatkozott be Weber hangversenyművének (op. 75) előadásával. Ugy evvel mint a negyedik szülő számban Chopin cismol Nocturne, Liszt Cantique d, amour, Chopin: Barcarolle előadásával kiválóan fényes technikai készségről s lágyan csengő játékmóddorról (Anschlag) tett tanuságot. A tapsból, elismerésből bőven kijutott a művésznek, aki hálásnak mutatkozott ezért, mert a hangos üdvözlésre pompás ráadással válaszolt. A hallgatóság legnagyobb részének talán a két vonós ötös tetszett legjobban. Grieg is (Szívsebék), Lányi is (Hunnia gyásza) a szívből a szívhez szólnak. A kettő szerencsésen van egymás mellé állítva, mert nem hogy csökkentenék egymás hatását, hanem a második fokozza az első. Ez a zene észrevétlenül bevezeti az embert a saját érzelmi világába, s azután csendesesen, nesztelenül, lábujhegyen eltávozik, otthagya az embert abban a fantasztikus, színes régióban, amit könnyelven álmodozásnak nevezünk. S ha az utolsó akkord, mint egy szivből fakadó, halk sóhaj már réges-régen elhangzott, te a távolból még mindig misztikus hangzatokat hallasz, a melyek egymásból fejlődve, egymásba olvadva mind inkább halkulva, lassan lassan a távol kék ködében tűnnek el. . . Kell-e több dícséret, zeneszerzőnek, karnagynak s előadóknak, mint hogy ezt a hatást tényleg el is érték?

A hangversenyt méltóképen fejezte be Mendelssohn Hebridák nyitánya. Halljuk benne a víz hullámlásait. Látjuk a víz felszínén a fényugarak rezgését, játékát, majd meg halljuk a víz csepegését. A hullámlás, a habok játéka mind csendesebbé és csendesebbé válik. Egészen elpihen a víz. Amde csalóka a csend. Csak arra való, hogy a vihar annál váratlanabban megleljen. Hirtelen förtetegként zudul le a hideg éjszaki szél, s a tomboló vihar óriási erővel hajtja befelé a hatalmas hullámokat. Dörögve csapódnak a barlang falához, s százsoros visszhang kél nyomukban, s az ouverture mint egy felséges, hatalmasan egybefolyó, mindent megreszkettető égzengés ér véget. Mendelssohn körülbelül így gondolhatta ezt el, s dícséretükre legyen mondva, filharmonikusaink így adták ezt elő. A hangversenyt különben zsufolt ház hallgatta végig, s mai referadánkat avval a jóleső megjegyzéssel zárhatjuk, hogy valóban ritka zenei élvezetben volt részünk, s aki csak némileg is érdeklődik a zene iránt, s nem volt ott, csak sajnálhatja ezt.

M ű s o r :

Péntek: Bűregér.

Szombat: Nóra.

Vasárnap d. u.: Vig óraevgy. Este: Tatárjárás.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, akik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, tartozásukat beküldeni sziveskedjenek.

IRODALOM.

— **A napkeleti bölcsék.** Huber Lipót, a kalocsai érseki licium tudós professora hazai biblikus irodalmukat ismét igen értékes művel gazdagította. A napokban jelent meg a Szent István Társulat kiadásában országszerte híres biblikusunk immár 9-iki munkája e téren „A napkeleti bölcsék“ címmel, melyben szent Máté evangéliuma 2, 1 12 verseinek értelmezését adja. — A 152 oldalra terjedő exegetikai tanulmányban a szerző a napkeleti bölcsék imádásáról szóló — főnt jelezett — evangéliumi szakaszt fejtegeti és a mágusok utját leírva egymásután magyarázza, hogy mikor jöttek a napkeleti bölcsék, királyok voltak-e, hol volt a hazájuk? Leírja a bölcsék megjelenésének hatását Jeruzsálemben, nemkülönbben titkos kihallgatásukat Heródes előtt. Azután a mágusokat csodálatos módon vezető csillagot ismerteti. Majd utjukat Betlehembe és visszatérésüket hazájukba. Végül hozza a hagyományok adatait a napkeleti bölcsék későbbi életéből, kik Arábiában a bálványozó pogányok által megöletve vértanúságot szenvedtek Jézus Krisztusért, ki nek jászoljához oly csodálatosan vezették. Ereklük a XIII. század óta nagy kegyelettel őriztetnek a világhírű kölni dombban. — Ezek Huber tudományos könyvének főbb tétélei s e tétéleket fejtegetve önkéntelenül folynak írói tollából mindama cselekmények, melyek a napkeleti bölcsékről szóló alapos tanulmányát oly teljes, szép egészszé olvasztjám össze. Csak dícsérőleg lehet e műről nyilatkozni, mert ha az ember kezébe veszi és olvassa, látja, hogy írója olyan munkával gyarapította irodalmunkat, mely párját ritkítja. Az olvasó szinte bámulja azt a széleskörű tudományt és nyelvismeretet, mit Huber tanár ezen művében reprezentál. Elismeréssel kell adóznunk a tudós szerzőnek kiváló munkásságáért, melyet ezen kitűnő művében produkált. A tárgyára vonatkozó adatokat — behatóan tanulmányozva — világos logikával oly tervszerű precizitással csoportosítja és gördülékeny, zamatos magyar nyelven oly szabatosan adja elő, hogy exegetikus munkáját nemcsak a papok és szakemberek, hanem a biblikus kérdések iránt érdeklődő művelt világi közönség is nagy élvezettel fogja olvasni. Miért is megszerzését melegen ajánljuk. Megrendelhető a Szent István Társulattal. Ara három korona.

Midőn Huber tanárnak „A napkeleti bölcsékről“ írt jeles művét úgy a főtisztelendő papság, mint pedig a nagyérdemű világi közönség becses figyelmébe ajánljuk, egyszersmind azon erős reménynek s óhajnak adunk kifejezést, hogy a közszeretben álló biblikus, tudós irodalmunkat gazdagítandó, a közel jövőben még több ilyen tanulságos, nagyértékű művel fog szerencsétlenni bennünket. Adja Isten. B.

Szerkesztői üzenet.

Kalocsa. Megkaptuk, eddig más okok miatt nem közölhattük. A könyv megérkezése nélkül is okvetlenül leküldöttük volna.

M. Hercegszántó. Panasz már szinte felháborító a postaközegek kötelességmulasztása ellen. Szinte tudatos visszaéléseket kell keresnünk a mulasztásokban. Innen rendesen elmennek alapok. Az ön levelezőlapját is, melyet Hercegszántón 24-én adott föl, 26-án, ma délelőtt kaptuk meg.

Elsőrendű makói
vöröshagyma
 és fagymentes
BURGONYA
 bármily mennyiségben kapható
Czigler Gyulánál
Szabadka. 644-5-4

Színházi előadás után
KABARÉ
 az „Otthon“ kávéházban.

„Gépész“

című műszaki, hetenként megjelenő lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 8 kor, fél-évre 4 kor. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági kate villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körömczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteraturánkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden kath. könyvei közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezetnél Szabadkán, Rákóczi-u. 20.

Lapunk kiadóhivatalában
 megrendelhető:

HÁREMŰ.

Bácskai tárgy regény.

Irta: Dugovich Imre.

Ára 2 korona.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

A falu szépe.

Angol regény 2 kötetben.

Irta:

M. B. CROKER.

Fordította:

DUGOVICH IMRE.

— Az —

Antikrisztus csodája

Irta:

LAGERLÖF ZELMA.

Német eredetiből fordította:

KÖRMÖCZY ERNŐ.

Ara a két-két kötetnek bérmentes küldéssel 1—1 korona.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
 lapunk kiadóhivatala
 Rákóczi-utca 20. szám.

Kőműves és ácsmesteri vizsgára

biztos sikerrel készít elő

Gombos Lajos építési irodája
 (Bárány-köz, Kecskés-ház mellett).

Továbbá elvállal tervezéseket és leszámolásokat, valamint építkezéseket is jutányos áron. 561-20-14

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekeltek anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatio sponsalium	50 drb	1
7	Kegyes alapítványok naplója	"	05	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv	"	06	27	Alapító levél	25 drb	1
8a	" " " küliv	"	06	28	Nyugtakönyvecske az egyh. pénzt. adósai számára	25 drb	1
9	Templompénztári napló	"	05	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompénztári számadás küliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" " " beliv	"	06	31	Párber napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Kötelezvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	"	40	34	Ésketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35n	" " (német szöveg)	50 drb	1
16	Ertesítvény népoktatási intézetekről	"	40	35b	" " (bunyevác szöveg)	50 drb	1
17	Informatio de Capellanis	"	30	36	Jegyek anyakönyve (merített papír)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségeit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 július 1.

Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat m. sz. IGAZGATÓSÁGA.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetkezet könyvnyomadáiban Szabadkán.